

چند فرمان تاریخی

از

سر هنگ روح الله لطفی

مجله بررسیهای تاریخی

در مجله وزین بررسیهای تاریخی فصلی به اسناد و مدارک تاریخی اختصاص داده شده است و اغلب اسناد و مدارک تاریخی که با خط مشی آن مجله هم آهنگی دارد به چاپ میرسد. اینک چهار طغری سند که از اسناد خانوادگی میباشد و مربوط بامور نظامی و حمایت از اولادان افسران شهید میباشد به پیوست فرستاده میشود تا بانظر هیأت تحریریه بدرج آنها مبادرت فرمایند.

سند یکم : مربوط به سال ۱۲۴۳ و زمان عباس میرزا است و در جنگهای دوم ایران و روس یکنفر از افسران ایرانی بنام مهدیخان در ایروان بشهادت میرسد. عباس میرزا به حاکم مرند دستور میدهد تا دونفر اولاد ذکور این افسر را تحت سرپرستی قرار داده تا بنحوشایسته ای تربیت شوند و در نتیجه این دونفر به اسمای شیخعلی خان و عبدالعلی خان با املاکی که در مرند داشتند زندگی نموده و بنا به سنت خانوادگی هر دو وارد ارتش میگرددند.

سند دوم : در زمان ولیعهدی ناصرالدین شاه در تبریز نوشته شده و چون شیخعلی خان بنا بوظیفه افسری مرتباً در مأموریت های مختلف بوده ناصرالدین شاه به وزیر نظام دستور میدهد پسر شیخعلی خان را که بنام محسن خان میباشد مورد توجه قرار دهد.

سند سوم: در زمان ناصرالدین شاه و قبل از جنگ هرات در سال ۱۲۶۸ نوشته شده و نشان میدهد که شیخعلی خان در نتیجه ابراز رشادت در منطقه خراسان مخصوصاً در پساگان مشهد مقدس بدرجة سرتیپی نائل میشود.

سند چهارم: مربوط بسال ۱۳۰۴ قمری و در زمان ولیعهدی مظفرالدین شاه نوشته شده و عبدالعلی خان برادر کوچکتر شیخعلی خان که افسر سوار بوده بدرجۀ سلطانی (سروانی) نائل میشود.

باتقدیم احترام - سرهنگ روح الله لطفی

- ۱ -

در دریای خسروی عباس

سجده مهر:

حکم والا شد آنکه عالیجاه رفیع جایگاه مجدت و نجدت پناه شهامت
دالت آگاه ارادت و صداقت همراه مقرب الحضرة العلیة یوسف خان تویچی-
باشی پیشکار و حاکم مرند بتوجهات ضمیر منیر ماسرافراز بوده بدانند که چون
رعایت جانب اولاد مرحوم مهدیخان منظور نظر و الاست لهذا مقرر میشود که
آن عالیجاه بعد از زیارت رقم مبارک متوجه و مراقب باشد که بهره و مالکانه املاک
مرحوم که در مرند دارد تمام و کمال موافق معمول بآنها برسد و رعایت
آنها را همیشه لازم داند که مرحوم حق خدمت در حضرت ما دارد البته در این
باب بنحویکه مقرر شده معمول داشته پیوسته مطالب و مقاصد ی که دارد از
روی کمال امیدواری بعرض برساند و قرین [دو کلمه خوانده نشد] و در عهده
شناسد .
حرفی شهرشوال المکرم سنه ۱۲۴۳

عبده الراجی ناصرالدین

سجع مهر:

مقرب الخساقان وزیر نظام عالیجاه شیخ علی خان سرهنک ایروانی که مهاجر و ملتزم رکاب اقدس اعلی حضرت ظل الله روحنا فداء و مشغول خدمت و جانفشانی است انتظام امور منظور نظر و الاست پسرش محسن خان را که آثار رشد و قابلیت از ناصیه احوالش پیدا است و از جمله خانه زادان سرکار - و الاست محض التفات و مرحمت مقرر فرمودیم در رکاب مبارک بوده تربیت یابد و قابل رجوع خدمت گردد و قریه رنجیره و جامه بزرگی که تیول عالیجاه مشارالیه است و بموجب نوشته جناب جلالت مآب اجل افخم حاجی سلمه الله تعالی میباید مطالبه سه ماهه و مواجب اهل نظام و این گونه تحمیلات دیوانی از آنجا موقوف شود مانیز مقرر میفرمائیم که بعدالایوم مطالبه وجوه نظام از آنجا موقوف شود اهل نظام آنجا ازجائی دیگر محل بردارد البته حسب المقرر مرتب داشته در عهده شناسند .
شهر رجب ۱۲۶۴

صحیح است

بخط ناصرالدین شاه

=۳=

بسم الله تعالی شانه العزیز

الملك لله تعالی

سجع مهر:

تاکه دست ناصرالدین خانم شاهی گرفت صیت داد و معدلت ازماه تا ماهی گرفت ۱۲۶۴ حکم همایون شد آنکه چون همواره مکنون خاطر رأفت تخمیر و منظور نظر اکسیر نظیر همایون آن است که هر یک از چاکران طریق خدمت را بقدم صداقت پوید و در مراسم عبودیت از همگنان سبقت جوید قامت

قابلیت‌ش را به تشریف‌مراحم سلطانی مشرف‌نمائیم وساحت امالش را به تقطیر قطرات مکرمت خسروانی شاداب نمائیم مصداق این‌مقال شاهدحال عالیجاه رفیع جایگاه رشادت و جلالت اکتناه اخلاص و ارادت آگاه زبده‌الخواین- العظام شیخ‌عملی‌خان ایروانی سرهنگ فوج خلیج قم است که سالهای سال در خدمت‌گذاری دولت ابدآیت بی‌زوال حسن قابلیت خود را ظاهر نموده مراحل بندی و چاکری را با اقدام صداقت و ارادت پیموده در هر خدمت بر اقران پیشی گرفت و بهر جهتی از همگان سبقت یافت خاصه در اسفار خراسان که در مدت ساخلوی آنجادر امر قراولی شهر مشهد مقدس و انتظام آنجا بطوری رفتار نموده که جمیع مردم آنجا را از خود راضی داشت و اثری از دزد و اشرار باقی نگذاشت مرحمت خاطر عنایت گستر همایون چنان اقتضا نمود که او را بین اکتفائه و امثاله رتبه برتری و پایه سروری بخشیم لهذا از هذالسنة مبارکه که سیچقان‌نیل خیریت دلیل او را به منصب سرتیپی مفتخر و سرافراز فرموده و به‌بذل این موهبت قرین افتخار و امتیاز نمودیم که با جهد وافی و سعی کافی به تقدیم خدمت از روی کمال صداقت پردازد و حسن ارادت و عقیدت خود را بیش از پیش ظاهر سازد مقرر آنکه صاحب منصبان و عموم آحاد و افراد فوج مزبور و سایر خدام دربار سپهر احتشام او را بمنصب سرتیپی بر قراردانسته احترام و توقیر و بتحیل او را در خور منصب خود مرعی و منظور دارند المقرر عالیجاهان مجدت و نجدت همراهان مقربو الخاقان مستوفیان عظام و کتبه گرام شرح فرمان همایون را در دفتر خلود و دوام ثبت و ضبط نموده و در عهده شناسند .

شهر ذیحجه الحرام ۱۲۶۸

امضای زمان ولیمهدی

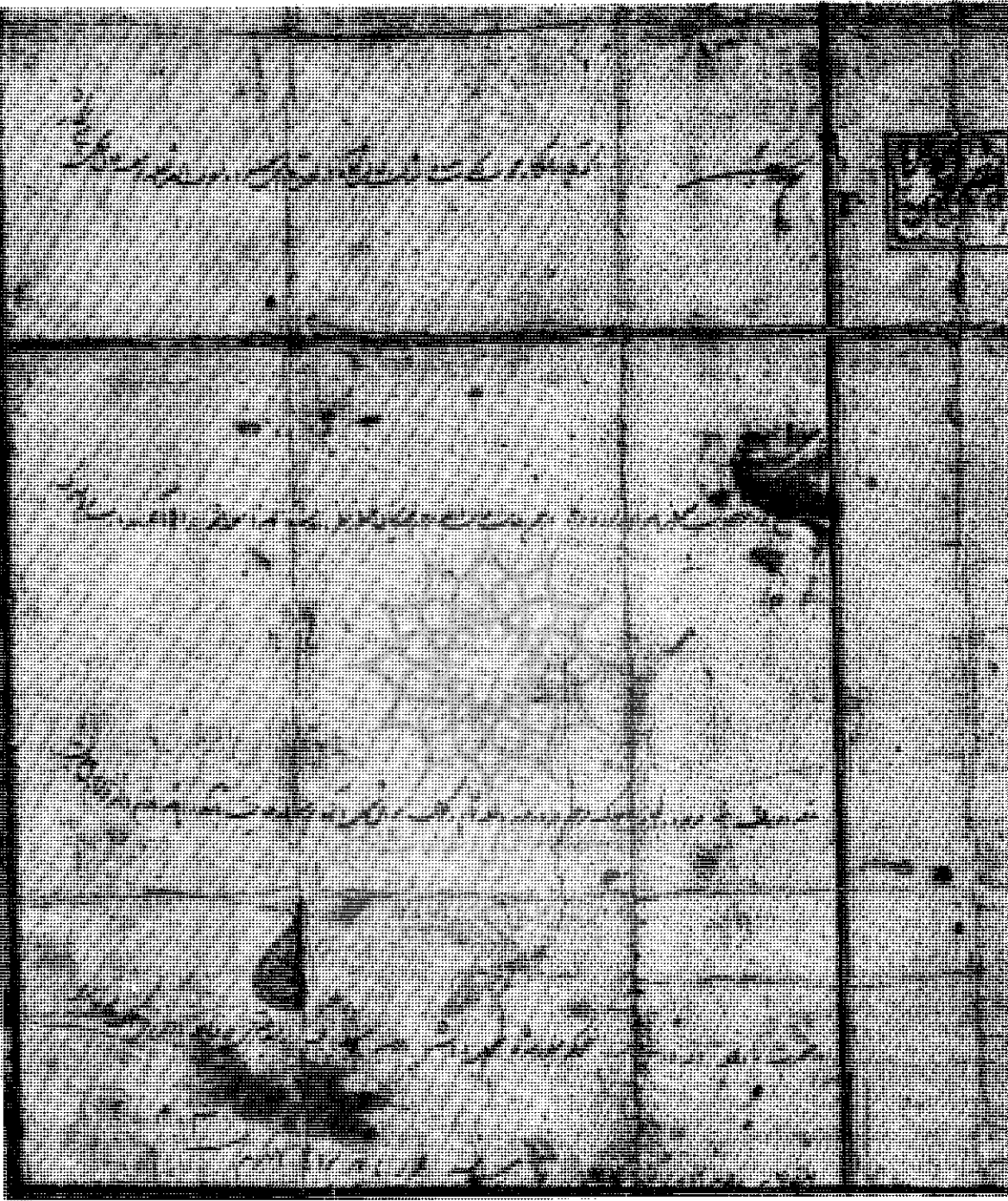
مظفرالدین شاه

= § =

بتاریخ شهر ربیع الاول مطابق سال فرخنده فال آیت ثبیل خیریت دلیل مرقوم میشود که چون مراتب لیاقت و استعداد عالیجاه عزت همراه عبدالعلی خان نایب دوم سوار لیاقت مشهور افتاد علیهذا از هذالسنه و مابعدها از جانب کار گزاران حضرت مستطاب اقدس امجد اشرف اعظم افخم والا ارواحنا فداه رتبه او در سواره مرقومه بمنصب سلطانی برقرار و سرافراز گردید که در کمال استظهار بمراسم خدمت گذاری پردازد مقرر معتمد السلطان عمدت الامراء العظام کریم آقای میرینج مشارالیه را در سواره مزبوره بدین منصب سلطانی برقرار دانسته بعموم صاحب منصبان سواره قدغن نمایند توقیر و احترام او را در خور این منصب مرعی دارند المقرر معتمد السلطان میرزا محمد علی خان لشکر نویس باشی شرح این حکم نظامی را ثبت و ضبط نمایند.

فی شهر فوق ۱۳۰۴

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مفتی محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

کتابت فی حق میرزا محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

مفتی محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

کتابت فی حق میرزا محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

مفتی محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

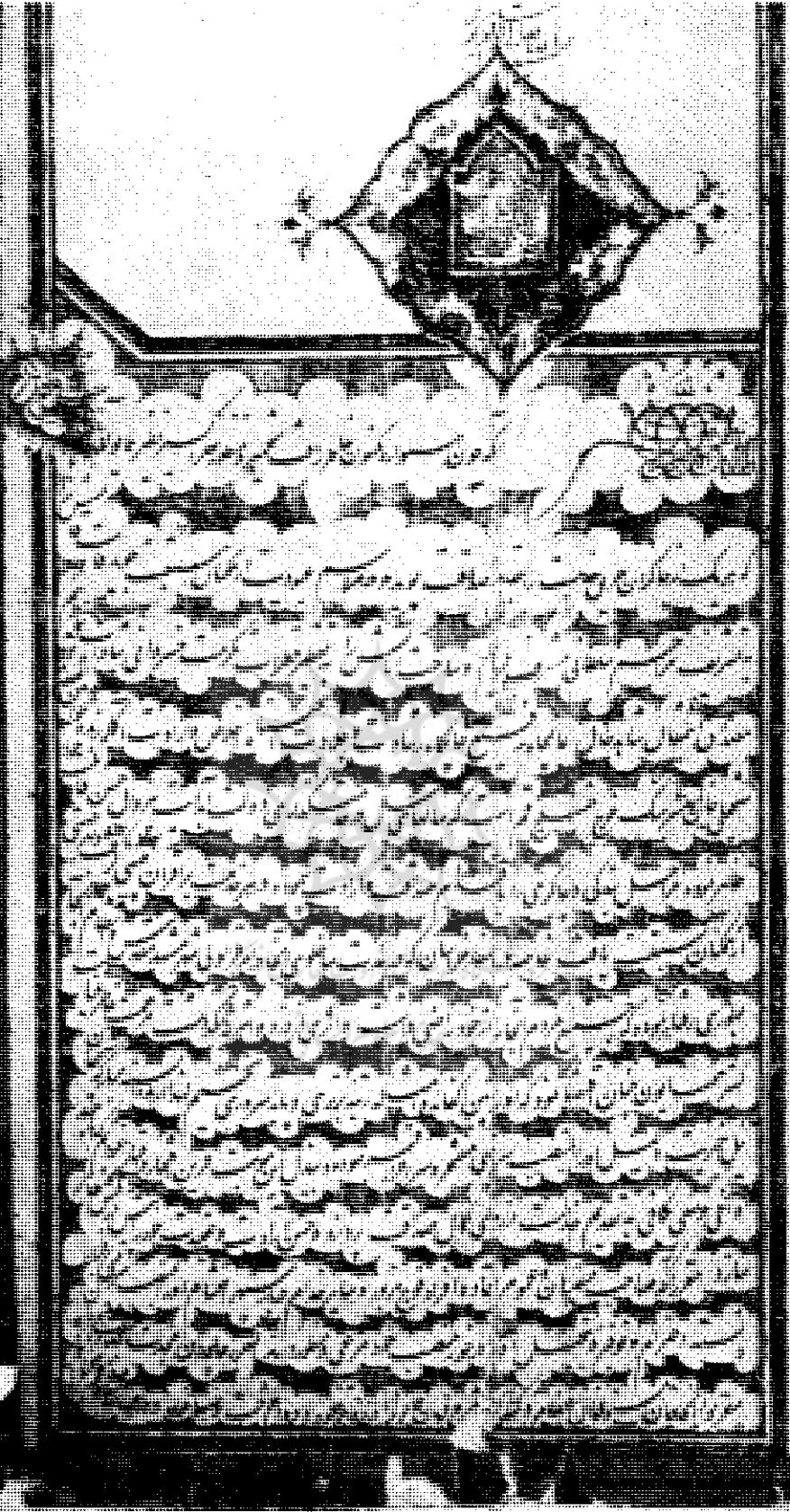
کتابت فی حق میرزا محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

مفتی محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

کتابت فی حق میرزا محمد رفیع صاحب
کامیاب خان صاحب

[Large blank area on the right side of the page, possibly a signature or additional text area.]

پروفیسر شکیل احمد
پرنسپل جامعہ اسلامیہ
پرنسپل جامعہ اسلامیہ